Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Nee**

Aan	Bestuursraad	Deadline: 9 november 2022
Cc:	pSG, SG	

nota

Voorspelmodel PDO-NC-19

TER BESLISSING

Secretaris Generaal / plv. Secretaris Generaal
Programmadirectie Openbaarheid
Team E

Opgesteld door
5.1.2e
070-340 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum
2 november 2022

Kenmerk

Uw kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

In het kader van de Woo-afhandeling van Corona gerelateerde documenten wordt u gevraagd in te stemmen met de toepassing van een technische oplossing (algoritme) om de eerste stap in het juridische Woo-proces te versnellen (toepassen van het voorspelmodel).

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de toepassing van het voorspelmodel in het Corona gerelateerde Woo-proces.

3. Kernpunten

Op dit moment werkt PDO aan het behandelen en beoordelen van nog zo'n 270 Corona – gerelateerde Woo- verzoeken en zo'n 1,8 miljoen documenten[1]. PDO heeft in het afgelopen jaar al zo'n 600.000 documenten geïnventariseerd, 350.000 documenten beoordeeld, zienswijze gevraagd aan bijna 5.000 belanghebbenden. Ruim 100 Woo-verzoeken zijn inmiddels afgehandeld wat betreft nota's en mails. In totaal zijn bijna 175.000 pagina's verstrekt aan verzoekers. PDO heeft sinds Q2 een Woo-intake-team van 8 juristen dat door middel van zogeheten preciseringsgesprekken met nieuwe verzoekers zoveel mogelijk besluiten direct en volledig afdoet.

Niettemin zijn verdergaande maatregelen ter afbouw van de gefaseerde werkwijze nodig. Het aantal bezwaren en beroepen beloopt dit jaar de 60, en de korte beslistermijnen van de rechter blijken te kort. Nieuwe verzoeken zijn nog steeds omvangrijk en omvatten regelmatig meer dan 10.000 documenten. Ook is de aard van het werk debet aan een groot personeelsverloop.

Daarom leggen we u met deze nota een toepassing voor (het zogeheten voorspelmodel) die zorgt voor een aanzienlijke versnelling in de eerste fase van het openbaarmakingsproces. Het voorspelmodel automatiseert de inventarisatiefase die de juristen nu geheel handmatig moeten doorlopen. In de inventarisatiefase beoordeelt een jurist of een document binnen het Woo-verzoek valt of daarbuiten (en daarmee buiten verdere beschouwing blijft.)

[1] Dit betreft de huidige voorraad, waar de reeds afgehandelde verzoeken en documenten vanaf gehaald zijn. De totale werkvoorraad is 2,4 miljoen documenten.

Het voorspelmodel

Wat is het voorspelmodel precies?
De sets van documenten die op dit moment vanuit de directie Nafase COVID-19 (NC-19) aan Woo-juristen worden voorgelegd, blijken veel irrelevante documenten te bevatten (ongeveer 50%). Deze documenten worden in het huidige proces door juristen bij de eerste stap van het beoordelen, dit noemen we inventariseren, uit de set van documenten gefilterd.

Het doel van het voorspelmodel is om de werkvoorraad van PDO te verminderen door de hiervoor genoemde inventarisatie te automatiseren. Het voorspelmodel is in staat dit te doen door de intelligentie van de Woo-juristen te vatten in een algoritme dat is getraind op basis van 450.000 documenten die al eerder door Woo-juristen zijn geïnventariseerd. Een voordeel van dit specifieke voorspelmodel van NC-19 is dat het algoritme relatief eenvoudig is en dat de werking ervan goed uitlegbaar is. Een nadeel van dit algoritme is dat er nog accuratere modellen op de markt zijn, echter zoals hieronder uiteen wordt gezet, is het algoritme voor het doel van inventariseren voldoende accuraat.

Hoe zou het voorspelmodel in de praktijk toegepast worden?
Als nieuwe sets van documenten worden aangeboden aan de Woo-juristen om te beoordelen ten behoeve van openbaarmaking via de Woo, zal NC-19 vooraf elk document automatisch inventariseren op basis van het voorspelmodel. Voor de duidelijkheid: deze documenten heeft geen Woo-jurist nog gezien. Het voorspelmodel berekent vervolgens voor elk document een verwachtingspercentage (tussen de 0 en 100%) of een kans dat dit specifieke document door een Woo-jurist de classificatie 'valt onder verzoek' zou krijgen. Als voorbeeld: wanneer een document een verwachtingspercentage van tegen de 100% heeft dan is de kans extreem groot dat een Woo-jurist het document de classificatie 'Valt onder verzoek' zou geven. Wanneer het percentage richting de 0% gaat dan kan je met grote zekerheid zeggen dat de Woo-jurist de classificatie 'Valt niet onder verzoek' zou geven.

Gekozen percentage
In de toepassing van het voorspelmodel kan worden gekozen bij welk percentage een document wel wordt aangeboden aan juristen. De Woo-juristen hebben ervoor gekozen om alle documenten die 60% of meer kans hebben 'onder verzoek' te vallen inhoudelijk te beoordelen. De documenten die minder dan 60% score hebben worden dus niet beoordeeld door juristen. Hierbij is gezocht naar een goede balans tussen enerzijds de werkvoorraad substantieel te verminderen en anderzijds in potentie niet te veel relevante documenten over het hoofd te zien. Er worden geen documenten door NC-19 weggegooid.

Toetsing
In een pilot hebben we de accuraatheid van de juristen en het model met elkaar vergeleken. De uitkomst van deze pilot is dat het model met een klein verschil net iets accurater is dan de juristen. Dit is vastgesteld op basis van een onafhankelijke toets op de inventarisatie door de juristen in vergelijking met het model.

Verder voerde het adviesbureau Verdonck, Klooster & Associates (VKA) een algoritmetoets uit naar het voorspelmodel. VKA concludeert dat het

voorspelmodel geschikt is om in gebruik te nemen en dat het zorgvuldig is ontwikkeld. De belangrijkste aanbeveling was dat de aannames van het model, de werking van de code en welke proces is doorlopen om tot dit voorspelmodel te komen uitvoeriger moet worden gedocumenteerd. NC-19 heeft hierin al belangrijke stappen gezet en volgt de aanbevelingen volledig op.

Potentiële versnelling
De werkvoorraad van PDO in totaliteit betreft netto zo'n 2,4 miljoen documenten zoals emails en nota's. Daarvan zijn al ruim 0,55 miljoen emails en nota's verwerkt door de juristen. Dat betekent dat nog 1,85 miljoen emails en documenten moeten worden geïnventariseerd. NC-19 heeft de aanname gedaan dat een inventarisatie gemiddeld één minuut duurt. Met de beoogde versnelling kan deze inventarisatie met 30% sneller en minstens zo goed worden afgerond en kunnen 31.000 juristenuren worden ingezet op de andere Woo-stappen.

Randvoorwaarden en waarborgen
PDO stelt voor het model in te voeren. Het betreft een toepassing waarvan de accuraatheid en betrouwbaarheid getoetst is. Daarnaast blijft de betrouwbaarheid ook geborgd door steekproeven van de documenten die niet geselecteerd worden voor de beoordeling. Op basis van die steekproeven wordt de toepassing verder getraind. De documenten blijven beschikbaar, waardoor documenten altijd teruggevonden kunnen worden, mocht er discussie over zijn in bijvoorbeeld een juridische procedure. Ook kijken nog juristen naar de uiteindelijk geselecteerde documenten, zodat er daar tevens een menselijke controle plaatsvindt.

a. Draagvlak politiek
Er is veel aandacht voor de Woo-afhandeling door VWS. Het is het van belang transparant te communiceren over de toepassing van het voorspelmodel (zie onder juridische haalbaarheid).

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie
Er is veel aandacht voor de Woo-afhandeling door VWS. Het is van belang transparant te communiceren over de toepassing van het voorspelmodel (zie onder juridische haalbaarheid).

c. Financiële en personele gevolgen
n.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid
De toepassing van het model is juridisch haalbaar. Om transparant te zijn over de gekozen methode, zal in de Woo-besluiten waarbij dit model is toegepast een passage aan deze geautomatiseerde inventarisatie worden gewijd:

De inventarisatie van de documenten heeft deels plaatsgevonden met behulp van een geautomatiseerd proces, waarbij gebruik is gemaakt van een algoritme.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
De nota is geschreven door PDO en NC-19.

f. Gevolgen administratieve lasten
n.v.t.

g. Toezeggingen

n.v.t.

h. Fraudetoets
n.v.t.

4. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
n.v.t.